

Uredništvo v Gornji Radgoni, Spod. Griz šte. 7, I. nadstropje. Rokopisov ne vrača.

Poština plačana v ... ni.

Izhidna ... pete ... z ... in stane ... poskus ... vred ... za ... celo ... zadn ... spol ... leta 7-50 ... četrt ... leta 3-75 ... Posamezna številka 40 p

Ljubljana
Ljubljana

SIŠKA STRAŽA

ČASOPIS OBMEJNIH SLOVENCEV

Upravništvo v Gornji Radgoni, Spod. Griz šte. 7, I. nadstropje. Telefo. šte. 7.

Inserati: Ena šeststolpna petivrsta (prostor 3 mm visok in 42 mm širok) 50 p. Pri večkratni objavi pri izdani popust. Posamezna številka 40 p

24. šte.

Gornja Radgona, dne 16. junija 1922.

IV. leto.

Po veselju.

Veseli dogodki, polni sijaja in nebrzdane radosti so za nami. V SHS smo imeli poročne slavnosti: poročil se je naš vladar, kralj Aleksander I. slavni potomec Črnega Jurija in sin našega prvega kralja Petra Osvoboditelja z Marijo, hčerko rumunskega kralja Ferdinanda. Tako se je zvezala hiša naše narodne dinastije Karadjordjevičev s staro cesarsko rodovino Hohenzollern-Sigmaringen. Ta čudna igra usode v zgodovini narodov in dinastij ter porušeni carstev in prestolov naj nas v teh svečanih trenutkih nikakor ne moti. Povodom poročnih slavnosti je napisala graška „Tagespost“ na uvodnem mestu v lojalnem tonu brez sovražnosti o čudni igri usode v zgodovini. Članek končuje približno takole:

„Po igri čudnega, tragičnega in obenem grotesknega slučaja se sklepajo vezi med tremi balkanskimi državami (Rumunijo, državo SHS in Grčijo) po možitvi hohenzollernskih princezinj. Kajti Mariola, kakor ljubkavalno nazivajo princezinjo, sedaj mlado kraljico Rumunije in Srbije, je hči enega Hohenzollerncev ter se je rodila v Koburgu; njena sestra je bodoča grška kraljica in je sedanji rumunski prestolonaslednik poročen z nečakinjo razkralja Viljema, grško princezinjo Heleno. Potemtakem je je mogoče, da bodo vladali Hohenzollernci na treh balkanskih prestolih. In ko se zbera danes v Belgradu vladajoči državniki male entente, da se dogovore o izpolnitvi pogodb in podaljšanju dobe njihove veljave, se bodo morda nekoliko ponudili pri misli, da pomagajo pripravljati državo, v kateri bo nekoč vladal knez hohenzuelerske krvi — oni, ki so pomagali, da so Hohenzollernci v svoji rodni državi postali tujci.“

Za nas je izven dvoma, da ima ta rodbinska zveza nekaj političnega pomena, ali velik ta pomen nikakor ne more biti. To nam je pokazala svetovna vojna, njeni podžigalci in voditelji. Kot dobre patriote nas seveda veseli, da pridemo potom Kralja in njegovih srčnih nagibov v zvezo s kulturno močno državo.

Sedaj vladajoči diplomati pripisujejo tej zvezi velikanski pomen, ker smo baje na ta način po dinastijah tesneje vezani na Rumunijo in ona na nas. Tako je ustvarjena rodbinska zveza Jugoslavije z Rumunijo in Grčijo. Vsak Slovan se povprašuje, kje pa je Bolgarija? Če že rodbinsko ni priklopljena tej balkanski zvezi, zakaj ni politično? Ni dovolj in ne sme nam biti dovolj, da smo samo po dinastijah zvezani! Dobiti moramo stika s ljudstvom teh dinastij. Ustvariti moramo zvezo narodov, kajti kakor vidimo nismo sami na Balkanu. Mnogo nas je in vsi moramo postati miselno (idejno) ena celota. — Upajmo, da je novoporočenemu kraljevskemu paru, o katerem se poudarja globoka demokratičnost, mnogo ležeče na temu — kakor vsem pametnim vladarjem — da zavlada med narodi najširši sporazum in odkrita ljubezen; kajti

ljudje smo vsi in menda do grla siti vsake vojne.

Poziv

vsem obrtnikom cele Slovenije!

Razburjajoči vesti, ki se širijo zadnje čase po slovenskem časopisju o gospodarstvu okr. bolniške blagajne v Ljubljani so dale povod, da je Obrtno društvo v St. Vidu pri Ljubljani in obrtno društvo Zgornja Šiška pri Ljubljani sklenilo prositi in pozvati vse obrtnike in vse obrtne organizacije cele Slovenije, brez razlike na strankarsko pripadnost, t. j. vsa obstoječa obrtna društva, vsa društva, včlanjena v Obrtni zvezi, dalje vse obrtne zadruge, bodisi strokovne, bodisi kolektivne, sploh vse organizirano in neorganizirano obrtništvo, da poda svoje mnenje, kako enotno nastopiti, da se koruptne razmere v sedanji centralizirani bolniški blagajni enkrat za vselaj ukinejo.

Ni mogoče na tem mestu obrazložiti vseh obdolžitve izrečenih na funkcionarje sedanje centralizirane blagajne, istotako ni mogoče dognati vseh namenov (ker vsi so še strogo tajni) nekaterih gospodov okoli socialne politike in okoli bančnih zavodov, ki bi radi še nadalje izkoriščali že itak do skrajnosti izžetega obrtnika.

Jasno je pač vsakomur, da se je centralizacija bolniških blagajn izvedla nasilnim potom in tudi popolnoma nepostavno. Jasno je dalje vsakomur, da je ljubljanska blagajna danes še vedno ista „Okrajna bolniška blagajna“ kakor je bila pred in med vojno, le da je svoje poslovanje razširila po celi Sloveniji.

Gotovo je torej, da so nepoklicani elementi nepostavno in neopravičeno ukinili poslovanje okr. bolniških blagajn in ravnotako neopravičeno in nasilno zaplenili blagajniška premoženja.

Zakaj se je to tako naglo in tiho t. j. brez vednosti in vprašanja obrtnikov — kateri edini so upravičeni o svojih inštitucijah odločevati — zgodilo in preobrazilo, bo vsem znano in lahko odpade tozadevno pojasnjevanje!

Naše mnenje je, da smo bili mi obrtniki prvi in edini upravičeni odločevati pri reorganizaciji bolniških blagajn. Toda niti enega izmed nas se ni o tem obvestilo, niti se ni po našem mnenju vprašalo.

Zgodila se je torej na škodo obrtništva velika krivica, katere pa merodajni, t. j. sedaj odločujoči faktorji pod nobenim pogojem niso voljni popraviti. Vsakdo ve, koliko je bilc prošelj in moledovanja, koliko že poslanih resolucij in zahtev, naj se nemudoma vpostavimo okrajne blagajne kakor so bile, kolikokrat se je že prosilo in zahtevalo, naj se razpišejo vse volitve v načelstvo in nadzorstvo in da se v ta namen skliče občni zbor. Toda vse zaman! Neštevilne deputacije največkrat gospodov ravnateljev in podravnateljev ter raznih gospodov poverjenikov niti niso našle, ali pa so odšle s sladkimi obljubami in z dolgimi nosovi.

Bivše načelstvo je razpuščeno, postavljen je komisar. Zakaj, tega g. Miha Rožanc, bivši načelnik blagajne v svojem „Poslano“ ne pove! Jasno je, da se režim pod vodstvom komisarja v ničemer razlikuje od vodstva odstavljenega načelstva. Mnogo se pa govori, in če se mnogo govori, je tudi mnogo res, da se ta režim ne bom predrugačil, dokler se bolniška blagajna ne združi z delavsko zavarovalnico v enotno zavarovalno organizacijo, ki naj bi se centralizirala v osrednjem zavodu v Zagrebu, in ki bo razpolagala s stotina milijonov delavskih zavarovalnic in bolniških blagajn, ki pa bodo naloženi v banki, katerih voditelji-špelukanti so ravnokar zapleteni v gnjusne afere. In kadar se to zgodi, takrat je konec vseh nad in pričakovanj. In takrat, gorje ti, obrtnik!

Zato hitimo, dokler je še čas, ohranimo, kar se še da ohraniti! Združimo se v enotno bojno vrsto, da dosežemo, kar doseči moramo! Blagajne so last obrtnikov in delavcev, in kot taki, jih hočemo imeti zase! Blagajna je zaradi obrtnika in delavca, pa ne nasprotno. Nikakor pa ne smemo dovoliti, da bi se za krvave žulje delavca in obrtnika-trpina sladilo življenje posameznih brezvestneževmogotcev.

Pozivljamo torej in prosimo vse obrtne korporacije in organizacije ter posamezne obrtnike, da blagovolijo podati svoje izjave, nasvete in predloge najkasneje do 25. junija t. l. na Naslov: „Obrtno društvo za St. Vid in okolico v St. Vidu pri Ljubljani“.

Naše načelo, katerega se bomo sle ko prej strogo držali in od katerega ne bo mogoče popustiti, je, da se čimprej upostavijo okrajne bolniške blagajne kakor so bile do nasilne centralizacije, po vseh okrajih, kjer so bile in da se v celoti, neokrnjeno vrne vsaki blagajni na prav razbojniški način zaplenjeno premoženje.

(V okrepitev tega načela služi dejstvo, da centralizirana blagajna kljub „prvovrstnemu uradništvu“ ni bila kos ustrežati zahtevam in potrebam podeželskih obrtnikov, kar bomo lahko dokazali z mnogimi kričečimi slučaji.)

Kdor je enakega načela, naj blagovoli to v zaprošenem poročilu izreceno poudariti! Jasno naj se poudari tudi, da se strinjate ali ne strinjate z našim naslednjim predlogom, da se namreč v ponedeljek dne 17. julija t. l. ob 10. uri dopoldne snidemo v Ljubljani v Prešernovi sobi pri Novem svetu na Gosposvetski cesti zastopniki vseh obrtnih organizacij cele Slovenije da se točno dogovorimo o skupnem nastopu, da morda koj isti dan pri merodajnih oblastih zahtevamo, kar zahtevati smemo in doseči moramo in da sporazumno, ako bi tudi to pot nalleteli na gluha ušesa, tako ustavimo nadaljno plačevanje v sedanjo ljubljansko centralizirano bolniško blagajno in tudi takoj skličemo po posameznih krajih občne zbere v svrhu ustanovitve blagajn kakor in kjer so bile, in kakršne hočemo imeti.

Vas tovariško pozdravljamo: Odbor Obrtnega društva St. Vid pri Ljubljani in Odbor obrtnega društva Zgornja Šiška pri Ljubljani.

Lenin o polomu komunizma.

Lenin je govoril pred tovariši, zbranimi na enajstem kongresu ruske komunističke stranke o potrebi, da se prične osvjetska vlada posvečati gospodarstvu. Šele sedaj, koje prišlo v evropsko javnost točno besedilo njegovega govora je mogoče razvideti, kako strašno je sedanje stanje v Rusiji. Miljoni stradajo, cele province, velike kakor srednje evropske države so brez vsake setve, grozna so poročila, da se zavživajo trupla dece ...

Sredi te strašne situacije pa prihaja Lenin in cinično pove, da je zadnji čas da se preneha živeti samo za politiko ter da se treba pričeti brigati za gospodarsko delo. Tu pa občutimo, da ne razumemo ničesar o gospodarstvu in da se bomo morali začeti še le učiti! Koliko krvi je preteklo, oredno je prišel Lenin do tega spoznanja. Programe smo sestavljali je rekel Lenin, in sejali so obljube. To je bilo potrebno. Računali smo na svetovno revolucijo, zato smo morali tako postopati. Sedaj treba delati drugače. — Kmet in delavec nas vprašujeta: Ali morete nas preskrbovati? Kapitalist izprašuje po profitu in je ropar. Vi pa poskušate na drug način. Vi slikate svetnike in bi morali še živi priti v paradiz. Samo dela kapitalistov ne morete vršiti. Čas programov je potekel, sedaj moramo pokazati, da kmetu in delavcu v njegovem težkem položaju lahko pomagamo in se lahko upešno borimo proti kapitalizmu. To da sede v trustih in obratih povsodi najboljši komunisti ki se zavedajo svoje odgovornosti, še ni kako tolažilo, ako mi o gospodarstvu dejansko manj razumemo nego kapitalistični povprečni komij, ki je tekal skozi deset let po prodajalni pa sedaj kaj ve. Mi razpolagamo z vsemi silnimi sredstvi ali nedostaja nam znanja. Naša država je zapustila tir kapitalističnega gospodarstva, ni pa še prispela do drugega tira. In ako bi imel na stotine služb in nas-

lovov, ti preizkušeni komunist in sovietski vitez, se moraš učiti pri vsakem komiju. Lenin je na to razlagal kako se je zadnje jeto izjalovil zsak poskus za ureditev gospodarskega življenja. Tekom zadnjega leta smo postavili z vse svojo hvalisano enerzijo sedemnajst mešanih obratov družbe s par milijoni ruskega in inozemskega kapitala. Da je tega tako malo dokazuje, kako nerodno in kako globoko tičimo še v „oblastvu“. Še bomo tepeni. To pa končno nič ne škoduje. Odložite gledališki kostum, svečano obleko komuniste od sebe, učite se, da boste videli stvari trezno in kasko se praktično izvajajo, dokažite, da ne gospodarite slabše nego kapitalist! Komunisti žive v blaznosti, da oni vse vedo. Ali to, kar vidimo pri nas, je popolna zanikernost. Nato je podal dokaz o zmešnjavi v upravi. Neka moskovska konsumna družba je hotela kupiti konzerve, ki jih je ponudil neki francoski trgovec. Čisto navadna kupčija! Toda 4700 odgovornih komunistov, ki vodijo birokratsko maso ni moglo na kratko odličiti glede tega nakupa. — Najprvo je bilo treba povprašati politični bureau v centralnem odboru komunistične stranke, ali je na mestu tak nakup iz inozemstva. Šele ko se Kamenev pobrigal za to reč, jo dosegel, da se je ljudskemu komisarijatu za zunanjo trgovino naznanilo, da je uvoz dovoljen. To je bilo v februarju. Toda zanikernost je ovirala nakup. Čez čas šele ga je mogel končno Krásin izposlovati. Ali je to nova gospodarska politika? Ne! To ni novo pa tudi ni gospodarsko, to ni politika, to je komedija in tako se ne sme več delati. Napravili smo korak naprej za vse človeštvo, ali temelji za socijalistično gospodarstvo še niso položeni in ruski kmet pojde z nami šele takrat, ko mu bomo praktično pomagali. Kar sedaj potrebujemo, je izbira ljudi in ne zakoni in ne naredbe. Komunisti sede v industrijskih in trgovskih obratih, o katerih ne razumejo ničesar in za njihovimi hrbti se skrivajo lopovi. Ker moramo živeti vsaj še nekaj časa v kapitalističnem svetu, treba da postavimo prave ljudi na prava mesta! Ves aparat se mora poenostaviti. Od 120 odborov jih je treba odpraviti 104, 16 jih zadostuje. V zmeo- enosti naših komisij nihče ne ve več, kdo je pravzaprav odgovoren za kak sklep...

Tako je govoril Lenin. Taka je prava slika komunističnega vladanja Rusiji. Lenin je govoril za to, da bi krenil komunizem na druga pota in se poboljšal. Ali je to mogoče? Spoznanje samega sebe vodi po mnenju učenjakov na pot poboljšanja — toda ako je spoznal Lenin morda samega sebe in svoje delo, še ni gotovo, da so se spoznali tudi njegovi podrejeni komunistični voditelji in uredniki. To, kar je povedal, znači popoln polom komunizma. Pravi čudež bi bil, ako bi se dala na razvalinah komunizma zgraditi boljša komunistična stavba nego je bila dosedanja!

Resolucija.

Prekmurskega prebivalstva na javnem shodu SLS za Prekmurje v Bratonicah dne 5. junija 1922.

I.

Najodločneje zahtevamo revizijo ustave v avtonomističnem smislu. Naše Prekmurje Slovenske krajine bode procvitalo le v slučaju, ako bode Slovenija samoupravna. Država se bode močno utrdila le v tem slučaju, če bodo vsa tri plemena enakopravna če bode vsako plemo na svoji zemlji svoj lastni gospodar. Vidovdanski centralizem bomo podirali, kjerkoli in kako bomo mogli, ker je ta centralizem dovedel našo državo na rob propada in vzrok vsega zla v državi, vzrok gospodarskega poloma in plemenske borbe. Mi hočemo in zahtevamo gospodarsko, kulturno in zakonodajno avtonomijo.

II.

Zahtevamo, da bodo vsi vojaki, ki se redno v pravem času zglasijo v vojaško službovanje, služili v Sloveniji (v Mariboru ali v Ljubljani) in naj tudi smejo čitati naši krščanske slovenske liste.

III.

Protestiramo proti Vranglovcem, ki so na naši granici nastavljeni, ki povročijo samo nered in nezadovoljstvo med našim ljudstvom.

Izjava.

V 23. šte. 23. šte. „Prekmurskega Glasnika“ se zahteva v mene gospod Josip Rančigaj radi kritike „M. Str.“ glede njegove brezposelnosti in drugih stvari. Obeča mi tisoč kron, ako mu dokažem en sam slučaj tihotapstva. Pri dveh ali več slučajih seve ta nagrada ne velja, ampak samo za najmanjše tihotapstvo. Ker se od malih tihotapstev ne da živeti gotovo ne dobim obečane nagrade. Glede detektivske službe potemtakem ne bi bile „brez posla“ si pridržujem izjavo za ugodni čas. Glede orožja in municije, katera se je natvezla nam „prijateljem“ blagopokojnega veličanstva v inozemstvu pa ve vsak otrok, kdo si je takrat zbrusil najbolj svoje pete in jezik. Šefa nimate nikakoga in ste sam svoj gospodar. Od- slej vas ne bom več imenoval „človeka brez posla“ ker to bi bilo zelo krivično; kajti vi ste sam svoj gospodar in imate polne roke dela in še poštenega. Po navedbah našega dopisnika se Vi pečate s tihotapstvom in to je tudi poklic. Gotovo se spominjate, kako je bilo s tistimi 20 kg masti, katero Vam je carinarna v Radgoni kot tihotapsko blago zaplenila? Prič menda ne zahtevate in akta tudi ne? Glejte, izzvali ste me, razpisali nagrado od 1000 kron (pa ne nemških! in pri tem niste mislili na tista preklicano mast. Denar pa bi silno rabil. Glejte iz tega razloga nisem več radoveden na Vaš poklic, ker vem, da ga imate in da ga izvršujete.

Glede zaplenitve svile enemu Vašemu sorodniku pa blagovolite še enkrat prečitati rečeno notico z mojo osebno pripombo vred. Saj sem bil že takrat prepričan, da nimate Vi s tem tihotapstvom nobenega stika, ampak ste čisto slučajno bili v družbi dotične osebe. Za danes Vam povem tiho na uho, da dotične osebe ne bi prijeli obmejni organi, ako ne bi Vi bili v njeni družbi. Zakaj bi Vi odgovarjali za take tihotapce, saj tega tudi jaz ne bi storil in tudi dopisnik ne.

Na podatke od nemške carinarnice in raznih „firm“ od preko pa ne bodite preveč radovedni. Naš dopisnik zbira materijal in če je bila svila za Vas kupljena, naj Vas to ne jezi; saj je to potem za domačo porabo in če jo porabi tudi kak sorodnik, ki je imel to smolo, da so ga pretipali... Dopisnik je socijalno višji od Vas, pa se ga Vaši naslovi in priimki ne primejo, pač pa Vam jamčim za to, da ste med obmejnimi stražnimi organi bivšimi in sedajnimi tostran in onstran Mure zapisani kot zelo prefrigan dečko, ki ra-

zume svoj poklic mojstersko. Z menoj pa boste pred sodnijo obračunali... Joj, joj! Prej pa bomo vprašali za odkritosrčno mnenje vseh obmejnih policijskih organov bivših in sedanjih, da bo moj ričet slajši in Vaše veselje večje. Do takrat pa ostanite zdravi v sladki nadi, da bo Vaša nedolžnost sijajno dokazano. Toliko za danes. Napisal bi več, pa se mi dremlje, oprostite!

Roman Bendé,
urednik.

Tedenske novice

Njeg. Vel. kralj Aleksander in kraljica Marija sta takoj po poroki se podala na Bled, kjer ostaneta najbrž nekaj tednov. Mlada kraljica je dobra šoferka in vozi z veliko spretnostjo svoj lastni avtomobil.

One naročnike, ki so na [dolgu z naročnino nekateri celo leto, pa večina pol leta prosimo, da nam pošljejo dolžno naročnino, ker sicer smo primorani jim list ustaviti in dolžni znesek izterjati. Vsak naj pomisli velikanski pomen časopisja za obrambo narodnih pravič, pa bo spreviel kako malenkostno svoto dolguje listu, ki je njegov najzvestejši prijatelj.

Pretepravali so se v Zagrebu ter je ob tej priliki bilo ranjenih več oseb. Dokazati so namreč hoteli, kdo je večji Jugoslovan.

Mnogo dopisov in druge tvarine smo odložili radi pomanjkanja prostora za drugo številko.

Književno naznanilo. Izšla je knjiga: Ivan Lapajne: Jugoslovanski Posojilničar in Zadrugar. Drugi popravljeni in pomnoženi natis „Slovenskega posojilničarja“. Navod o poslovanju jugoslovanskih zadrug. 144 strani v VIII. Založil pisatelj. Tiskala br. Rumpret v Krškem. Cena 20 Din. (80 K — vezanemu iztisu), oz. 18 Din. (72 K — brošurani knjigi). Knjiga se priporoča upravnikom in snovateljem raznovrstnih pridobitnih in gospodarskih zadrug. Naročila sprejema Ivan Lapajne šolski ravnatelj v p. in predsednik „Okrajne posojilnice“ v Krškem.

Huda toča. 3. jun. je zopet obiskala nesreča okolico Pragerskega. Med postajama Cirkovci in Pragersko je žito skoraj popolnoma uničeno. Strto leži na tleh, le nekaj bilk štrli žalostno v zrak. Ravno ta kos dravskega polja je toča močno potolkla predlanskim. Ubogo ljudstvo!

Veliki shod družbenikov v Ljubljani. Dostojanstveno resen je bil. Do 3000 mož in fantov je korakalo možato po ljubljanskih ulicah z godbo in zastavami na čelu. Vsi govorniki so

Mi zahtevamo naj se naši fantje nastavijo, ker naši fantje so prisiljeni iskati kruh v tujih državah in drugi državljani so tukaj nastavljeni.

IV.

Zahtevamo, naj okrajno glavarstvo v Murski Soboti takoj izstavi izkaznice za prekoračenje meje v 10 km coni v Avstrijo. Radgona in Gornja Radgona je že to nalogo izvršila, pri nas se še ni z izstavitvijo pričelo.

V.

Protestiramo proti stanovanjskemu uradu v Murski Soboti, ker nekatere osebe že čakajo 2 leti na stanovanje, in tisti, ki so liberalni vladi naklonjeni, dobijo takoj stanovanje.

VI.

Protestiramo proti okrožnemu agrarnemu uradu v Murski Soboti, ker je večinoma kmetom bila zemlja vzeta, akoravno so po 50 let in še več imeli v najemu.

VII.

Protestiramo proti carinskemu zakonu čl. 5, ki pravi, da tisti ki imajo zemljo v Avstriji v zakupu ali najemu ne smejo carine prosto v našo državo uvoziti (svoje pridelke? Op. uredn.) Večji del kmetov iz Sodišinec, Murskih Petrovec, Gederovec itd., ima zemljo že po 50 let v najem ter so od te zemlje večinoma živeli sedaj nismo niti prekoračili državne meje. Zahtevamo revizijo tega carinskega zakona najodločneje.

VIII.

Zahtevamo povišanje plač občinskim tajnikom. Občinski tajniki z mesečno plačo 1000 kron ne morejo živeti, toliko manj se zamore preživljati z družino. Plača se naj odloči taka, da res more človek izhajati.

IX.

Protestiramo proti liberalnim učiteljem, ki pripravljajo našo šolsko mladino v sokolskem duhu in naj se prepreči vsak pretep naše mladine v šolah. Protestiramo najodločneje proti temu, da učitelji grozijo šolski mladini v šoli, ako kak otrok pristopi k orlom potem ne dobi spričevala. To je čisto navadno nasilstvo in teror.

X.

Protestiramo proti nameravanemu zvišanju direktnih davkov za 200%, ker smatramo, da je gospodarsko neutemeljeno in socijalno krivično.

XI.

Zahtevamo odprtje železnice Murska Sobot—Hodoš. Že z leti ne vozi več tukajšnja železnica. Ubogi domačini iz Hodoša, ker je ta vas 40 km oddaljena do Murske Sote! Ti gospodarji bodo katastrofalno uničeni. Protestiramo proti tisti naredbi in odloku, ki pravi, da tukaj ni potrebna železnica. Protestiramo najodločneje in zahtevamo, naj se tisti železniški materijal, ki so od tukaj proč vozili, zopet najzaj spravi.

povdarjali, da se je dozdej mnogokje za poživljenje in poglobljenje verskih načel in verskega življenja med moškimi veliko premalo storilo. Kako so se razgibale množice v Unionu pri zahtevi, da mora biti temu konec, da se mora posebno mož tudi v javnem življenju in delovanju kazati kot prepričanega, celega katoličana. Le tistim voditeljem bo zaupalo verno slovensko ljudstvo svojo usodo, katere bo videlo večkrat pri obhajilni mizi. Političnih „klerikalcev“ nočemo, se je glasila enoglasna zahteva navzočega moštva. Razšli smo se z željo, da se podobne manifestacije vrše vsako leto in v manjšem obsegu v vsaki dekaniji.

Dopisi.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Ob Binkoštih je slavila naša močna orliška četa svojo vzornico in zaščitnico Ivano d' Arc. Lep je bil pogled na mlado četo, ko je poklekovala k mizi Gospodovi. Krščanski starši, topot ste spet imeli priliko videti, za kaj se navdušuje in vzgojuje mladi rod v naših organizacijah. Zato pa le privoščite svojim hčerkam to čisto, nedolžno veselje! — Po večernicah se je zbrala ne samo organizirana, marveč v lepem številu tudi druga poštena mladež na sestanku, na katerem je govoril mladim, za vse lepo in dobro vnetim srcem naš delavni ljubitelj mladine g. profesor Vesenjaki, ki je žel za svoje ognjevite, bodrilne besede zaslužno hvalo. Dal Bog, da bi seme zlatih naukov rodilo bogat, zlahten sad! — Na Binkoštni pondeljek je govoril g. profesor na shodu KZ mnogobrojnemu občinstvu, ki je z zanimanjem sledilo njegovemu živahnemu govoru o bednem gospodarskem in škandaloznem političnem stanju v naši sicer bogati, a skrajno slabo vladani državi. Pošteno je okrcal izdajice našega kmetskega in delavnega ljudstva, ki obljublja ljudstvu, ko rabijo njegove kroglice, zlate gradove, ki jih potem res stavijo, a ne za volilce, ampak za sebe in svoje. Upamo, da jih je ljudstvo že dobro spoznalo ter jim ne bo več nasledilo in najsi pridejo še z lepšimi obljubami, ko pri zadnjih volitvah. Pred kratkim smo usfanovili prepotrebni odbor KZ, ki je pridobil že lepo število zavednih članov, kar se je že opazilo na tem zborovanju. — 29. maja se je poročil Orel in družbenik Alojz Ajlec z družbenko Miciko Janžek. Zglednemu paru naše čestitke! Pri tej priliki sta novoporočenca naklonila 234 K naši društveni knjižnici, za kar jima izreka društvo prav iskreno zahvalo. Na gostiji je nabrala korajžna Orlica Anica Plavec 252 K za „Društveni dom“. Bog stotero povrni vsem, ki se spomnili toli potrebnega doma naše mladine!

Sv. Benedikt v Slov. gor. Na nesramni napad na tukajšnji orliški krožek v „Kmetijskem listu“ z dne 25. maja t. l. izjavljam javno sledeče: Imenovana Zofija Krajnc ni bila nikdar in nikoli, ni sedaj in ne bo v prisodnje članica orliškega telovadnega odseka benediškega. Prepričana pa sem, da „Kmetijski list“ svoje grde laži in podlega obrekovanja po tej izjavi ne bo

XII.

Zahtevamo, naj se določi večja pokojnina za naše uboge invalide, ki so dali življenje za Domovino in zdaj lažijo lačni od hiše do hiše. Zahtevamo, naj se raje da tisti 2.000.000 kron našim ubogim invalidom kakor Sokolskem izletu v Ljubljani. To je škandal in največja krivica.

XIII.

Zahtevamo, naj se takoj nakaže pokojnina odstavljenim notarijušem ali tajnikom, ki so čez 3 leta brez vsake plače, vsled tega je tudi veliko nezadovoljstvo med ljudstvom.

XIV.

Izrekamo poslancem Jugoslovanskega kluba, posebno gosp. dr. Korošcu za njegovo neustrašno borbo za avtonomijo Slovenije svojo iskreno zahvalo in popolno zaupanje. Mi bomo ob vsaki priliki SLS predvsem pa ob priliki bodočih volitev v narodno skupščino na vso moč podpirali.

preklical. Od lista, ki ima v naših krajih za svoje pristaše in naročnike bivše nemčurske Štajercijance, kaj takega tudi ni pričakovati. Načelnica orliškega krožka.

Sv. Benedikt v Slov. gor. Prijetno, poučljivo in zabavno je bilo v našem društvenem domu binkoštni pondeljek popoldne. Vrli tamburaški zbor je imel svoj dan, eno svojih redkih prireditvev, ki je privabila lepo število gledalcev, sosedov in domačinov. Srečno izbrani spored in lep dan sta mnogo pripomogla k uspehu. Dobro so bile proizvajane tamburaške točke in obe igrici „Kmet in fotograf“ ter „Planšarica“; zadnja „Dogodba“ bi bila morebiti še boljše uspeha, ako bi bilo več vaje. Obilna udeležba in zadovoljiv gmotni uspeh sta lahko tamburaškemu odseku v plačilo za trud zadnjih tednov, ki ga je moral posvetiti vežbanju novih komadov na tamburici in uprizorjenim veselo-igram. Omenjamo še, da sta to pot vladala v dvorani mir in pozornost.

Murska Sobota. Državna meščanska šola v Murški Soboti. Vpisovanje se vrši v dneh 29. in 30. t. m. ter 1. julija t. l. v dopoldanskih urah v pisarni zavode. Učenci (učenke) se naj prigrasijo v spremstvu staršev ali njih namestnikov ter naj prinesejo seboj zadnje šolsko spričevalo (svedočanstvo), dalje rojstni list ali izpisek iz krstne knjige ter izkaznico cepljenih koz. V prvi vrsti se sprejmejo učenci (učenke), ki so obiskovali ljudsko šolo skozi 5 let z dobrim uspehom.

Ravnateljstvo.

Murska Sobota. — Darovi Jugoslovanski Matici. G. nadučitelj Titan daroval 30.— Din. Od neimenovane osebe prejeli 50 Din. Iskrena hvala!

Zahvala. Odbor podružnice Jugoslovanske Matice v Murški Soboti se najtopleje zahvaljuje vsem družinam, ki so darovale cvetlice za družabni večer v proslavo spomina na kraljevo poroko. Istotako se prav toplo zahvaljuje vsem gospodičnam za njih sodelovanje s katerim so pripomogle do tako lepega uspeha.

Odbor.

OZGANILO!

Obrtna zadruga trgovcev, krojačev, čevljarjev itd. II. skupina v Gornji Radgoni da na znanje, da se bo vršil letošnji I. redni občni zbor v pondeljek dne 26. junija 1922 ob 8. uri zjutraj v gostilniških prostorih gospoda Albert Horvath-a v Gornji Radgoni s sledečim

DNEVNIM REDOM:

1. Prečitavanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zboru z dne 27. decembra 1921.

2. Kratko poročilo o delovanju.

3. Sprejemanje in vpisovanje vajencev.

4. Oproščanje in skušnja oziroma presojevanje predloženih izdelkov tistih vajencev, ki so svojo učno dobo dovršili.

5. Izločitev trgovcev iz obrtne zadruge II. skupina v Gornji Radgoni, ter ustanovitev gremija in trgovcev za sodni okraj Gornja Radgona.

Ob enem tudi preklic vsek morebiti od posameznih trgovcev podpisanih, temu nasprotujoč izjav.

6. Slučajnosti.

Člani obrtne zadruge se vljudno vabijo, da se tega občnega zboru polnoštevilno udeležijo s pripombo, da se bo smatral vsak, ki bo izostal, solidarnim s sklepi udeležencev, posebno kar se tiče izločitve trgovcev iz obrtne zadruge II. skupina, ter ustanovitve gremija trgovcev za sodni okraj Gornja Radgona, kakor tudi preklica vseh, morebiti od posameznik trgovcev podpisanih, temu nasprotujočih izjav.

Ako ta občni zbor ob določenem času ne bo sklepčen, vršil se bo eno uro pozneje istotam drugi, ki bo sklepal ob vsakem številu navzočih.

Obrtna zadruga trgovcev, krojačev, čevljarjev itd. II. skupina v Gornji Radgoni, dne 14. junija 1922. Načelnik Franc Korošec, l. r.

Ker nekatere kategorije trgovcev pripadajo k obrtni zadrugi III. skupina v Gornji Radgoni, zato se bode točka 5 obravnavala skupno z obrtno zadrugo III. skupina v Gornji Radgoni, zaradi česa se ob enem v gorenjem smislu tudi vsi člani obrtne zadruge III. skupina v Gornji

Radgoni vabijo, da se tega zborovanja zanesljivo udeležijo.

Obrtna zadruga gostilničarjev, mesarjev, branjevcev itd.

III. skupina v Gornji Radgoni, dne 14. junija 1922. Načelnik: Janko Čirič, l. r.

Jugoslovanski gasilec.

Prostovoljno gasilno društvo Očeslavci, Ivanjci, Ivanjševci priredi v nedeljo dne 18. t. m. v prostorih gostilne Fekonja v Očeslavcih in vabi k obilni udeležbi.

Gornja Radgona. Gasilska župa Gornjeradgona je priredila v nedeljo 11. t. m. popoldne 1. župno vajo. Udeležba je bila lepa kajti prihitelo je k skupni vežbi čez 100 gasilcev, kateri so s enotnim in discipliniranim nastopom pokazali, da so pripravljeni za njih poklic.

Veselje je bilo gledati posebno starejše može, ki po 40 in več let delajo kot gasilci in so ostali zvesti gasilski ideji. Vedeli pa smo tudi mnogo mladih krepkih gasilcev kateri niso samo nadomestili vrzle nastale skoz vojno, ampak tudi ojačili gasilske čete.

Vsa čast sosednim društvom, posebno Hrastje-Mota, Očeslavci, Ivanjci, Ivanjšovci, kakor tudi Šratovci, Mele in Orehovci kateri so žrtvovali dolgo pot k skupnem delu.

Žalibog je še mnogo ljudi, kateri nočejo razumeti smoter gasilcev, upati pa je, da bode prej ali slej prodrla v javnosti prepričanje, da so gasilna društva v občeh korist delajoča in potrebna.

Gospodarstvo

Vrednost denarja.

1 dolar	=	245— 255— K
1 zlatnik (cekin) =		800— 820— K
1 lira	=	11— 12.25 K
1 engl. funt	=	1100— 1200— K
1 ogrska krona =		34 vinarjev.
1 franc. frank	=	22— 23.50 K
1 nemška marka 96 vin —		1— K
1 češka krona =		4.50— 5.50 K
1 n.-a. krona	=	1.58— 1.30 v.
1 švicarski frank =		49 do 50 krona.

Davek na poslovni promet. V uradnem istu izide te dni razglas finančne delegacije št. A I 6/3 ex 1922, ki zadeva izvršitev zakona o davku na poslovni promet. Ker je razglas važen, opozarjamo nanj prizadete kroge, da se točno ravna po izdanih navodilih in s tem varujejo svoje pravice, predvsem pravico pritožbe.

Razne vesti.

Zanimiva najdba. Zelo zanimivo stvar so našli pred kratkim v Anzio, v rimski Kampiji. To je bil koledar, napravljen iz mavca in ta koledar je starejši kot oni, katerega je napravil Julij Cezar leta 46 pred Kristom. Ta koledar sega očitno nazaj v dobo sto let pred Kristom. Prvi je, katerega so dosedaj našli iz časov pred Cezarjem. Nekateri deli manjkajo, a ostalo kaže, da je temeljil na luninem letu 353 dni, razdejenih na dvanajst mesecev po 29 in 31 dni, s trinajstim mesecem, imenovanim intercalaria, 27 dni, kateri mesec se je vrinilo vsako drugo leto za februarjem. Na temelju tega sistema je imelo leto povprečno 366 dni in pol. To je imela seveda za posledico veliko zmešnjavo in kolegij svečnikov je imel pravico intervenirati in popraviti koledar, kadarkoli se mu je zdelo primerno in sicer s tem, da je izpustil intercalarni mesec. Ker pa je storil kolegij to pogosto iz političnih razlogov, je sklenil Cezar reformirati koledar ter poveril tozadevno delo slavnemu matematiku in astronomu Sosigenesu. Svoj koledar je temeljil na solčno leto mesto na lunino leto. Leto 46 pred Kristom, ko je bil uveljavljen novi koledar, se je imeovalo annus confusionis (leto zmešnjave), ker je bilo treba uriniti devetdeset posebnih dni.

Hranilnica in Posojilnica v Radincih deluje z uspehom ob meji!

r. zadr. z
neom. z.

Pokrajinska obrtna razstava v Mariboru.

(6.—17. septembra.)

Posebni oddelek konzumentov na obrtni razstavi. Marsikdo pozna iz vsakdanjega življenja, da je še mnogo izdelkov, katerih ne izdeluje naša domača obrt in jih moramo zato uvažati iz inozemstva, dasi bi se lahko izdelovali tudi pri nas. Vzemimo na pr. stolčke, kakoršne uporabljajo lovci. In sličnih predmetov in potrebščin je še vse polno. Da se morejo i obrtniki i občinstvo seznaniti s takimi predmeti, je razstavni odbor sklenil, prepustiti, če mogoče tudi brezplačno poseben oddelek, kjer bodo razstavljeni taki predmeti. Ta načrt mora zanimati ne samo naše obrtnike, ampak tudi vsakega posameznika. Zato se vabi občinstvo, da sporoči svoje tozadevne želje razstavni odboru in naznani one predmete, o katerih misli, da se pri nas ne izdelujejo, dasi bi se lahko, ter po možnosti tudi pošlje take predmete odboru v svrhu razstave. Posebno upozorjamo na to naše trgovce-uvoznike.

Nagrade za razstavljenepredmete. V odboru pokrajinske obrtne razstave se nahaja posebna cenilna komisija, ki bo vsako razstavljeno delo ocenila in predložila za podelitev nagrade oziroma diplome na pristojnem mestu v Ljubljani, oziroma v Zagrebu. Pričakujemo od vseh razstavljalcev, da bodo kar najvahnješe tekmovali med seboj za pridobitev prve nagrade oziroma diplome, kar ni le častno, ampak za vsako podjetje zelo koristno.

Podpora. Pokr. namestnik in pokrovitelj pokrajinske obrtne razstave g. Ivan Hribar, je poklonil iz lastnega fonda 50.000 K podpore za pokrajinsko obrtno razstavo v Mariboru.

Tisoče ljudi v vseh deželah sveta uporabljajo že 25 let prijetno dišeči

Feller-jev „Elsafluid“

kot KOSMETIKUM

za nego zob, zobnega mesa, glave, kot dodatek k vodi za umivanje, ker je radi svojega antiseptičnega in čiščedečega osvežujočega delovanja najboljšega učinka. Ravno tako je priljubljen kot krepko blago delujoče in

vrlo prijetno sredstvo za drgnjenje

hrbta, rok, nog in celega telesa. Je mnogo močnejši in delujoči nego Francosko žganje in najbolje sredstvo te vrste. Tisoče priznanja! Z zamotom in poštino za vsakoga:

3 dvojnate ali 1 špecialna steklenica . 72 K

Za prodajalce:

12 dojnatih ali 4 špecialne steklenice . 300 K
24 " " 8 " " . 570 K
36 " " 12 " " . 800 K
poštine prosto na Vašo pošto. Kdor denar naprej pošlje, dobi še popust v naravi.

PRIMOT: Elsa obliž za kurja očesa 8 K in 12 K; Elsa mentolni klinčić 16 K; Elsa postpalni prašek 12 K; Pravo Elsa ribje olje 80 K; Elsa voda za usta 48 K; Elsa kolonska voda 60 K; Elsa šumskimiris 60 K; Glycerin 16 in 60 K; Lysol, Lysoform 48 K; Kineski čaj 4 K; Elsa mrčesni prašek 20 K; Sirup za podgane in miši po 16 in 20 K.

Eugen V. Feller, lekarnar, Stubica donja, Elsatrg št. 326, Hrvaško.

Želimo, da bi tudi drugi odločilni faktorji imeli toliko razumevanja za to prevažno obrtno stvar.

Udeležba na razstavi bo proti pričakovanju velika. Dnevno prihajajo številne prijave, tako, da bo razstava za razstavljalce, kakor posetnike zanimiva in poučna. Priglasili so se do sedaj obrtniki in industrijalci iz vseh krajev mariborske oblasti. Mnogo prijav se pa še pričakuje posebno iz Prekmurja. Razstava, ki bo za Maribor nekaj mali velesojem, bo radi tega nekaj izrednega in bo imela brezdvomno lep uspeh.

Obisk razstave se obeta že sedaj velikanski. Prijavile so se že številne korporacije iz cele naše države, pa tudi iz inozemstva, kakor Avstrije in bratske Češkoslovaške, kjer vlada za naše obrtno gibanje veliko zanimanje. Razstava, ki je prva te vrste v naši državi, vzbuja povsod mnogo zanimanja in je že samo s tem njen popoln uspeh zasiguran. Nikdo naj torej ne zamudi te prilike, ter naj se udeleži razstave s svojimi izdelki.

Rok za prijave poteče dne 15. junija. Na po roku dospele prijave se odbor ne more več ozirati, ker se morajo prostori po številu prijav pravočasno razdeliti in o tem obvestiti razstavljalce, kar povzroča mnogo dela in truda. Pozivamo vse obrtnike da prijavijo nemudoma svojo udeležbo, kajti čas hiti!

Obrtni shod v Beltincih. Prekmurški obrtniki prirede v nedeljo dne 11. junija v Beltincih velik obrtni shod na katerem se bo razpravljalo o vseh aktualnih vprašanjih, med drugim tudi glede udeležbe na razstavi. Shoda se vdeleže tudi delegati „Pokrajinske obrtne razstave“. Vsi tukajšnji obrtniki, ki bi se tega shoda eventualno vdeležili, — kar bi bilo želeli — naj se prijavijo v pisarni obrtnega društva, Aleksandrova cesta 22, kjer se dogovorimo glede skupnega odhoda.

Oficijelni lepak „Pokrajinske obrtne razstave“, ki je dobil prvo nagrado, je razstavljen v izložbi g. Vahtarja v Gosposki ulici. Lepak je mojstersko delo našega domačega obrtnika g. Franc Horvata ml. tudi ostale osnutke so izdelali domači obrtniki, kar je zopet nov dokaz napredka in razvoja naše domače obrti.

Pravo originalno
Erenyi
„DIANA“
francosko vinsko žganje
se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in trgovinah.

Mala steklenica K 18
Srednja „ K 50
Velika „ K 100

Erenyi DIANA
francosko vinsko žganje
je najboljši hišni prijatelj in ne sme manjkati v nobenem gospodinjstvu.

Pazimo se pred ničvrednimi ponarejanji!

Glavno zastopstvo za celo Jugoslavijo:
Jugopharmacija d. d. Diana
oddelek Zagreb. Prilaz 12.

Preprodajalci dobijo velik popust.
Zahtevajte cenik!

(Oblastveno zavarovano!)

Klobuke

vsake vrste ima v veliki izbiri vedno ceneje kot drugod na prodaj. J. Postružnik, klobučar, Sv. Jurij ob Ščavnici.

Proda se

lepo posestvo pri Mariboru vinograd, sadonosnik, njive, gozd in nekaj premičnine. Krave in svinje in pol pridelka. Gornik Jožef velika Zimica sv. Barbara pri Mariboru.

Diamalt

Pozor, pekarji „DIAMALT“ tvornice Hauser & Sobotka, Dunaj-Stadlau v predvojni kakovosti se dobi zopet pri glavnem zastopstvu za Jugoslavijo **Edvard Dužanec, Zagreb, Skladišče Strossmayerjeva ul. 10.**

Pozor mlinarji!

J. Kröll posestnik mlina v Segovčih, sprejme do 15. julija t. l. mlinarja, ki govori dobro nemški in slovenski jezik. Prosi se, da se dotični, ki želi stopiti pri mlinu v službo, osebno predstavi! Plača po dogovoru. Hrana in stanovanje prosto!

Imam na prodaj

tik farne cerkve gospodarsko poslopje, v kateri se nahaja trgovina, zraven kovačija, mesarija. 2 minuti mlin oddaljen, ter 1/4 ure oddaljeno dobro viničarijo z novim nasadom in gospodskim poslopjem, ter v Trojički fari v Oseku posestvo z 10 orali, hiša v dobrem stanu z prejšjo in mladim sadonosnikom, ki se lahko naredi do 40 polovnjakov jabolčine. Celo posestvo obsega 29 oralov. Proda se eventualno z živino in poljedeljskim orodjem. Poslopji so kriti z opekaj. Posestvo se proda zaradi neubogljivih otrok. Cena se izve pri lastniku **Franc Fišer pos. Sv. Benedikt v sl. gor.**

Vi bi radi

imeli lepo obleko, perilo, kravate, nogavice, robce, čevlje, klobuk in še povrh

vedno dosti denarja

za razne druge potrebščine.

To dosežete le tedaj

če boste kupovali vse manufakturno blago, sukno, platno, perilo, gotove obleke za moške, ženske in otroke pri tvrdki:

I. N. Šoštarčič, Maribor, Aleksandrova u. 13.

Ker le tam je najboljšo blago, najboljša postrežba in najnižje cene. Železničarji in poštni uslužbenci dobijo blago tudi na obroke.

Licitacija.

V nedeljo dne 24. junija ob osmi uri popoldne se bo prodajal na prostovoljni dražbi, radi selitve v trgovini g. Benjamina Dibelčar v Gornji Radgoni: novi, veliki krojaški šivalni stroj, z znamko „Singer“. Krojači ne zamudite ugodne prilike!

Pristopajte k Jugoslovanski Matici!

JUGOSLOVANSKA UNION-BANKA podružnica Gornja Radgona

Akcijski kapital K 30.000.000.— preje Mariborska eskomptna banka Rezerve K 16.000.000.—

ustanovljena leta 1872

Sprejema vloge na knjižice in jih obrestuje po 4% (štiri od sto) oziroma po dogovoru in izplačuje dvige na iste brez odpovedi

Kupuje in prodaja valute in devize, ter izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle najkulantneje.

Centrala: Beograd. Podružnice: Kranj, Ljubljana, Maribor, Murska Sobota, Velikovec. Ekspozitura: Rogaška Slatina.